

СЕКЦІЯ:
ВОКАЛЬНО-ХОРОВЕ МИСТЕЦТВО В КРОСКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

В. Бойко

**ТВОРЧА СПІВПРАЦЯ КОМПОЗИТОРА ІГОРЯ ГАЙДЕНКА
ТА АКАДЕМІЧНОГО ХОРУ ХДАК**

V. Boiko

**CREATIVE COLLABORATION BETWEEN COMPOSER IHOR HAIDENKO
AND THE ACADEMIC CHOIR OF KSAC**

Актуальність теми зумовлена необхідністю збереження й просування української культури та мистецтва під час війни.

Творчо-виконавське співробітництво композитора І. Гайденка та академічного хору студентів ХДАК в 2016–2019 рр. (концертне виконання хорових творів: «Всякому городу нрав і права» (текст Гр. Сковороди); «Дивна ніч»; “Sanctus” (для хору та симфонічного оркестру). Відповідність творчих ідей композитора соціальним запитам.

Ранок 24 лютого 2022 р. став найбільшим потрясінням для всіх українців і залишитися кривавим рубцем у душі кожного із нас... Ворог намагається знищити Україну як державу, а український народ як націю, руйнуючи інфраструктуру, економіку, завдаючи нищівних ударів саме по українській культурі. Нещадних бомбардувань зазнає Харків, де зосереджено чимало визначних пам'яток української культури (знищено близько 200 культурних об'єктів)... Всі ці події були передумовами, що викликали ідейний задум, сюжет відеокліпу «То не вітер віє» (муз. І. Гайденка, текст Володимира Сосюри, відеосценарій В. Бойко).

Робота над твором розпочалася ще наприкінці 2022 р. Після сумісних пошуків із Галиною Зуб (концертмейстером академічного хору студентів ХДАК), та звернення до поезії Т. Шевченка, Лесі Українки, М. Хвильового, С. Жадана, вибір було сконцентровано на вірші видатного українського поета Володимира Сосюри «Знов москаль мордує мій коханий край». Твір було написано понад сто років тому, у часи, коли українці втратили державу й на тривалий час опинилися під окупацією. Вірш у виконанні Валентини Тигипко допоміг у визначенні драматургії майбутньої композиції з її кульмінацією та оптимістичним закінченням. Загальна концепція твору цілком відповідає подіям сьогодення — війна Росії проти України. І. Гайденко підтримав задум, написав твір для мішаного хору. Особливості творчого підходу у використанні композиторської техніки, засобів музичної виразності, використання електронних технологій допомогли композитору у створенні нового синтетичного жанру музичного мистецтва для хорового колективу.

Наступним етапом було визначено запис твору хоровим колективом у форматі mp3. Методологія запису твору: конвертування MIDI інформації (програма Cubase); записані хорові партії — основа для запису хору в програмі Bandlab. Зважаючи, що навчальна робота вже протягом кількох років проводиться в online режимі, а майже всі здобувачі знаходяться в різних містах України та Європи, це був достатньо складний та тривалий процес. Виникла проблема індивідуального запису голосів (відсутність досвіду студійної роботи, відсутність обов'язкових параметрів

вокально-хорової звучності, природної емоційності тощо). Все це потребувало певного корегування.

Заключним етапом була робота в програмі After Effects. Вирішення проблеми синтезу візуального мистецтва та музичних образів хорового твору. Виникнення нових можливостей для відтворення життєвої реальності — відеофутажі, використання принципів колажу, технологій кліпмейстерства, шумові комплекси, візуальні інсталяції тощо. Як кінцевий результат — слухач сприймає музичний твір як подію з емоційною насиченістю тематизму, де виникають реальні картини знищеної Харківщини, активних бойових дій, що, у свою чергу, спонукає музичний матеріал твору до активного розвитку та цілеспрямованості, наростання динаміки, експресії руху тощо.

Твір «Гелон» (грец. — “Γέλων”) І. Гайденка для хору та ударних інструментів (2024). Складові процесу звукового втілення авторського задуму та виконавська інтерпретація твору композитора. Тема твору висловлює напрям інтелектуального задуму композитора І. Гайденка — відтворити історичну пам’ять про скіфську цивілізацію, скіфське місто Γέλων, що існувало під Харковом (Більське городище) дві з половиною тисячі років тому. Ідея твору, за словами композитора: «...ідея твору прийшла майже тридцять років тому в процесі знайомства зі звуками електронного модуля E-mu Proteus FX...». На нашу думку, ідея твору може сприйматися як сакральне посилення на символічне значення певних складових сьогодення (війна Росії проти України). Звукові форми хорового твору ніби утворюють ретроспективу асоціативних образів художнього символічного значення. Таким чином виникає уявний діалог між автором, хоровим колективом, «проповідником» (соло Ігоря Сахно) і слухачем. Складається враження, що композитор ніби програмує реакцію слухача, що занурюється в зміст твору з прихованими символічними сенсами. Дотепер твір записано академічним хором студентів ХДАК у форматі mp3 (стрімінгова платформа Soundcloud), але маємо сподівання на втілення цього проєкту у відеокліп.

Г. Шпак

«ДИПТИХ» В. СИЛЬВЕСТРОВА В РІЧИЩІ ДУХОВНО-ЕТИЧНИХ ШУКАНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПОСТМОДЕРНУ

Н. Шпак

“DIPTYCH” BY V. SYLVESTROV IN THE STREAM OF THE SPIRITUAL AND ETHICAL SEARCHES OF POST-MODERN UKRAINIAN CULTURE

В. Сильвестров є одним з провідних представників академічної музики сучасності, безпосередньо причетних до духовно-релігійних шукань культури постмодерну та показового для нього феномену «нової простоти», доповненого *генетичним зв'язком з традиціями церковної музики*. На початку 1970-х рр. формується релігійне світобачення В. Сильвестрова, що, у свою чергу, не могло не вплинути на його естетичні позиції. Свій власний стиль композитор іменує «*мета-музикою*» (*метафорична музика*), що обумовлено домінуванням у ній медитативних настроїв. У змістовному плані це включає в себе сферу споглядання, рефлексії, самозаглиблення, роздуми, філософську зосередженість, що в сукупності також сприяють формуванню в його творчості «*поетики тиші*». «Розтікання»